

Tízéves tüsketorzó Lágymányoson

Öt éve félkész a lágymányosi 'tüske'-csarnok

Csepregi J. Botond
2004. április 24.

Eddig négy milliárd forintba került és közel öt éve szünetel a lágymányosi "tüske"-csarnok építése. Az egyetemek tövében álló félkész sportlétesítmény, valamint a mellette éktelenkedő, uszodának szánt gödör befejezésére az állam nem akar költeni, az egyetemek nem tudnák vállalni az üzemeltetés évi egymilliárd forintos költségét, magánbefektetők pedig komolyan nem érdeklődnek. Tavaly úgy tűnt, a 2006-os úszó-Eb központja itt lesz, de az eseményt inkább a Margitszigeten rendezik. Az Index a betontorzóban járt.

A Lágymányosi híd tövében kinőtt egyetemi városrész szélén áll egy bizarr külsejű sportcsarnok, amelyről sokan azt gondolják: az kész épület és a diákok, környékeliek évek óta használják. Az égnek álló üveggúlái miatt csak "tüske"-csarnoknak hívott létesítmény azonban legfeljebb félkész állapotban van, építése 1998 óta szünetel. A körbekerített területen belüli több ezer négyzetméteren csupasz beton és vasszerkezet áll, valamint egy uszodának kiásott gödör tátong. Ma a modern, sok ezer hallgatót befogadó egyetemi épületek, valamint az Infopark tömbje melletti sártengeren keresztül vezet az út a félkész csarnokhoz.

Patkányok, hajléktalanok, horrorfilm

A szögesdrótkerítés mellett álló lakókocsik jelzik, az őrző-védők hosszútávra rendezkedtek be. "Elsősorban a hajléktalanoktól kell óvnunk az épületet, különben bemennének. A gödörben meg egészen berendezkedtek, pedig az tele van kígyóval, patkánnyal, mindennel", jelzi az ügyeletes őr, kik az aktuális használók.

Egyes részek kezdenek leválni a tetőről, és közelről látszik, hogy az idő nekiesett az építmények. Belépve az épületbe nem nehéz elképzelni a tömött lelátókat, hiszen a fénybeeresztő "tüskéken" keresztül a természetes fény jól megvilágítja az egész belső teret. "Horrorfilmet is forgattak már itt", mondja az őrző-védő, amint rámutat a fóliával befedett nyílásokra.

Tornateremnyi helyiségek a föld alatt

A csarnokból gyorsan átérünk az öltözőkhöz; mindenhol csupasz falak állnak, de egyértelmű, ezekről már csak a vakolat és az ajtó hiányzik. A legnagyobb meglepetést a négy edzőhelyiség okozza, mert mindegyik iskolai tornateremmel ér fel - ide fedett pályás viadalokat képzeltek el. Alattuk még kétszázötven autó is elférne a szintén szerkezetkész mélygarázsban. Néhány lépéssel az uszodát és a csarnokot összekötő előtérben találjuk magunkat: innen nyílnának a testnevelési tanszék irodái és medencékhez tartozó öltözők. Az előtérben észrevesszük annak jeleit, hogy az építők nem sejtették, évekre hagyják el a terepet. "Azt gondoltuk, holnapután folytatjuk", jegyzi meg Laczkó István, a '96 Kft. egyik vezetője, aki körbevezetett a torzóként álló betonteknőben.

Lett volna egy világkiállítás

A tízhektárosra tervezett sporttelepet még az 1996-os, lemondott expóra álmodták ide. A meg nem valósult világkiállítás központi magja lett volna a mai ELTE-BME campus, amihez jelenleg is tapadnak sportlétesítmények. Az expo alatt kiállítási területként használták volna az épületeket, majd később az egész területet átvevő egyetemek vehették volna birtokba azokat. A csarnokra és a harminchárom méteres, illetve kismedencét is magában foglaló uszodára 1993-ban írtak ki tervpályázatot, amelyen Lázár Antal és munkatársainak munkája nyert.

A két zöld domb

"Két zöld dombot képzeltünk el itt, természetbe simuló épületeket", mondja a tervező, aki jelenleg a BME Építészmérnöki Karának dékánja. A talajszintet kissé megemelték, a sportszarnokot, valamint az uszodát pedig részben "becsúszatták" alá, oldalukra pedig felkúszna a földréteg és a tetőt is zölddel, illetve a farácsokkal fednék be. A hatezer

négyszázötven négyzetméter alapterületű csarnok lelátóin és mobil ülésein összesen négyezer, a fele ekkora uszodában ötszáz nézőnek jutna hely.

Négy évig építkeztek

Az első kapavágások a kivitelezést bonyolító Expo'96 Kft. (a mai '96 Kft.) irányításával 1994-ben történtek, de már a kezdettől nehézségek kísérték a beruházást. A világkiállítást még abban az évben, ősszel lemondta Magyarország, ezért úgy határoztak, hogy az eredetileg utóhasznosításnak szánt felsőoktatási funkciót valósítják meg. Az uszoda építése 1995-ben állt le, ezt egy gödör jelzi, a terület keleti - az egyetemekhez közelebbi - részére tervezett kulturális központhoz hozzá sem kezdtek. A szabadtéri pályák elkészültek, a BEAC-sporttelep részeként ezeket jelenleg is használják az egyetemisták, ahogy az ezer négyzetméteres kisebb csarnokot is.

Azt hitték, átmeneti gondok

A szintén a telepre szánt szabadtéri pályák, valamint a "tüske"-csarnok szerkezete 1996-ra elkészült. A befejező munkák a Magyar Építő Kft. kivitelezésében megkezdődtek, és a kisebb gondok ellenére azt gondolta mindenki, hogy amikor 1998 végén leálltak a munkák, ismét csak átmeneti szünetről van szó. Hamarosan kiderült, elfogyott a beruházásra szánt pénz és úgy döntöttek, a megkezdett egyetemi épületek befejezése élvez prioritást.

Tornász-vb, úszó-Eb

Azóta semmi nem változott: a csarnok, az edzőterem és a mélygarázs készültségi állapota 50-55 százalékos, az uszodáét legfeljebb nyolcszázalékosra teszik. A Lágymányoson álló betontömeg jelenlegi áron mintegy négymilliárd forintos értéket képvisel, de több mint öt éve senki nem kezdett vele semmi érdemlegeset.

Először a 2002-es tornász világbajnokság előkészületeikor csillant fel a remény a befejezésre, de némileg módosítani kellett volna az eredeti terveket és az versenyt inkább a zöldmezős beruházással felépült debreceni Főnix-csarnokba vitték. Majd a 2006-os úszó-Eb tavalyi tervezésekor tűnt úgy egy ideig, hogy Lágymányos lesz az események központja. Többhónapos előkészítés után a kormány előbb a félkész sporttelep befejezéséről döntött,

aztán másfél hónap elteltével mégis a Margitszigetre tette a világversenyt helyszínét. A határozat szerint a Tüske-csarnok melletti uszodát az eseményhez kapcsolódóan szintén befejeznék, a februári Draskovics-csomag azonban másfélmilliárdot vont el az Eb-hez kapcsolódó beruházásoktól - ez éppen ennek a torzónak a befejezését odázza el újra.

"Azóta egy hívás sem"

"Fellángolások mindig vannak, de az érdeklődő egyszer megjelenik, aztán többször nem látjuk" - mondja már az irodájában Laczkó István. A remény időszakaként idézi fel az úszó-Eb tervezése körüli időszakot, de hozzáteszi, a konkrét tervekig sem jutottak el a sportminisztériumi egyeztetéseken. Akkor arról volt szó, hogy hat medencét és hatezer néző befogadására alkalmas lelátót magába foglaló komplexum valósul meg, közel tízmilliárd forintból. "Mások jobban lobbiztak, így a szigeten lesz a 2006-os esemény" - mondja kissé csalódottan Laczkó. A második kormánydöntés után csak egyszer jeleztek "nem jönnek már a küldöttségek, azóta egy hívás sem érkezett".

A területre továbbra is érvényes szerződése van a cégnek, de a folytatás nem lenne nehézségektől mentes, mutat rá. A kiadott építési engedélyeket egyszer meg lehet hosszabbítani, ez azonban már megtörtént, és a kiadástól számított öt éven belül használatbavételi engedélyt kell kérni. A beruházás azonban már öt éve áll. A '96 Kft. egyébként elvégezte feladatát, hiszen a területen építkezés nem folyik, és belátható időn belül nem is fog - ezért hamarosan befejezheti tevékenységét.

A varázsszó: magántőke

Az állagmegóvásra, őrzés-védésre évente ötvenmilliót költ az állam - derül ki az Oktatási Minisztérium írásbeli válaszaiból. A tárca a százszázalékos tulajdonosa a '96 Kft.-nek, továbbá felügyeli a beruházót, a BME-t és a terület kezelői jogán a műszaki egyetemmel szintén osztozkodó ELTE-t. Cseresznyés László beruházási főosztályvezető arról tájékoztatót, hogy az érintett intézményekkel együtt megkeresték a sportminisztériumot, hogy megoldást találjanak a félkész épület sorsára, akár magántőke bevonásával - mindaddig azonban sikertelenül.

Még négy milliárd kellene

"Az idei költségvetésben nem szerepel a lágymányosi épületek befejezésére szánt összeg" - mondta el Görözdi György, a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium (GyISM) úszó-Eb-vel foglalkozó miniszteri biztosa. A helyszínmódosítás után az uszodára két és félmilliárd forintot szántak, de magántőkét is be akarnak vonni, mind az építésbe, mind az üzemeltetésbe. Azt is tisztázni kell, hogy egyetemek milyen szolgáltatásokat tudnak igénybe venni piaci áron, és mit tud finanszírozni a befektető. A közös konstrukció lényege Görözdi szerint az, hogy a különálló feltételeket összegzik, egyesítik. Az eddigi négy milliárd forint mellé még négy milliárd forintra lenne szükség a csarnok esetében, teszi hozzá. A konkrét ajánlatok hiánya ellenére a sportminisztériumi illetékes bizakodó a terület sorsát illetően, úgy véli, két éven belül működhetnek félkész létesítmények.

Az egyetemeknek elég a meglévő

"Az egyetem a jelenlegi forrásokból sem üzemeltetni, sem piaci áron, sem visszabérelni nem tudná az elkészült sporttelepet" - szögezi le Rétfalvi Gábor, az ELTE műszaki főigazgató-helyettese. A hallgatók után kapott normatív támogatásból a mostaninál nagyobb költségeket nem vállalhatnak, az oktatásra szánt pénzekből pedig nem vonhatnak el. Sőt, úgy véli, az oktatási feladatok ellátásához nem hiányzik a sportcsarnok.

Inkább bontás?

"Az államnak meg kell mondania, hogy kell-e neki, és akar-e költeni a félkész épületre, mert magánbefektető sem befejezni, sem üzemeltetni nem fogja nyereségesen soha" - állítja dr. Török Imre, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) gazdasági és műszaki főigazgatója. A korábbi pályázatokra rendszerint nem befektetők, hanem üzletszerzők jelentkeztek, akik inkább csak az egyeztetésben voltak érdekeltek, de még csak megvalósíthatósági tanulmányt sem készítettek.

A főigazgató véleménye szerint állami, önkormányzati szerepvállalás nélkül nem fejezhető be a létesítmények, de az üzemeltetés évente egymilliárd forintos költsége sem teremthető elő költségvetési hozzájárulás nélkül. Ha belátható időn - egy-három éven - belül nem születik kormányzati döntés a létesítmények befejezéséről, akkor elkerülhetetlenül le kellene azokat bontani, amit azonban meggyőződése szerint nem szabad megtenni.

Forrás: www.sportgeza.hu